

Međunarodni sud za krivično gonjenje
osoba odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriji bivše
Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br. IT-98-32/1-A
Datum: 28. august 2009.
Original: engleski

PRED ŽALBENIM VIJEĆEM

U sastavu: sudija Mehmet Güney, predsjedavajući
sudija Fausto Pocar
sudija Liu Daqun
sudija Theodor Meron
sudija Carmel Agius

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 28. augusta 2009.

TUŽILAC

protiv

**MILANA LUKIĆA
SREDOJA LUKIĆA**

JAVNO

**ODLUKA PO ZAHTJEVU MILANA LUKIĆA ZA PRIVREMENO PUŠTANJE NA
SLOBODU**

Tužilaštvo:

g. Paul Rogers

Branioci Milana Lukića:

g. Jason Alarid
g. Dragan Ivetić

Branioci Sredoja Lukića:

g. Đuro J. Čepić
g. Jens Dieckmann

1. Žalbeno vijeće Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Žalbeno vijeće, odnosno Međunarodni sud) rješava po javnom “Zahtjevu Milana Lukića za privremeno puštanje na slobodu iz humanitarnih razloga” od 21. jula 2009. godine (dalje u tekstu: Zahtjev), koji su podnijeli branioci Milana Lukića (dalje u tekstu: Lukić).¹ Dana 24. jula 2009. godine tužilaštvo je podnijelo povjerljivi odgovor kojim se protivi Zahtjevu.² Lukić nije podnio repliku.

I. ČINJENIČNI KONTEKST

Dana 20. jula 2009. godine Pretresno vijeće III (dalje u tekstu: Pretresno vijeće) proglasilo je Lukića odgovornim, na osnovu člana 7(1) Statuta Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Statut), za ubistvo i okrutno postupanje kao kršenja zakona i običaja ratovanja po članu 3 Statuta i za ubistvo, progone, istrijebljenje i nečovječna djela kao zločine protiv čovječnosti po članu 5 Statuta. Pretresno vijeće ga je osudilo na doživotnu kaznu zatvora.³ Lukić je 19. augusta 2009. godine, u skladu s pravilom 108 Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik), podnio najavu žalbe.⁴

II. MJERODAVNO PRAVO

3. U skladu s pravilom 65(I) Pravilnika, osuđena osoba može dostaviti zahtjev za privremeno puštanje na slobodu na određeno vrijeme. Na osnovu pravila 107 Pravilnika, pravilo 65 važi, *mutatis mutandis*, za zahtjeve podnesene Žalbenom vijeću u skladu s tom odredbom.⁵ Pravilo 65(I) Pravilnika, prema tome, predviđa da Žalbeno vijeće može odobriti privremeno puštanje na slobodu osuđenih osoba dok čekaju žalbeni postupak ili na neko određeno vrijeme ukoliko se uvjerilo: (i) da će se žalilac, ako bude pušten, pojaviti na

¹ Povjerljivi Dodatak A priložen je uz Zahtjev (dalje u tekstu: Povjerljivi dodatak).

² Odgovor tužilaštva na zahtjev Milana Lukića za privremeno puštanje na slobodu, 24. juli 2009. godine (dalje u tekstu: Odgovor) (povjerljivo).

³ *Tužilac protiv Milana Lukića i Sredoja Lukića*, predmet br. IT-98-32/1-T, Presuda, 20. juli 2009. godine (dalje u tekstu: Prvostepena presuda), par. 1099-1101.

⁴ *Tužilac protiv Milana Lukića i Sredoja Lukića*, predmet br. IT-98-32/1-A, Najava žalbe na Prvostepenu presudu (s povjerljivim Dodatkom A), 19. august 2009. godine. Tužilaštvo i odbrana Sredoja Lukića podnijeli su svoje najave istog datuma.

⁵ *Tužilac protiv Ljubeta Boškoscog i Johana Tarčulovskog*, predmet br. IT-04-82-A, Odluka po Zahtjevu Johana Tarčulovskog za privremeno puštanje na slobodu iz razloga saosećajnosti, 22. juli 2009. godine (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Tarčulovski*), fusnota 22; *Tužilac protiv Ramusha Haradinaja i drugih*, predmet br. IT-04-84-A, Odluka po molbi Lahija Brahimaja za privremeno puštanje na slobodu, 27. maj 2009. godine (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Brahimaj*), par. 3, i navodi koji su tamo citirani; *Tužilac protiv Rasima Delića*,

žalbenom pretresu, odnosno da će se predati u pritvor po isteku određenog roka; (ii) da žalilac, ako bude pušten, neće predstavljati opasnost ni za jednu žrtvu, svjedoka ni bilo koju drugu osobu, i (iii) da postoje posebne okolnosti koje opravdavaju takvo puštanje.⁶ Ti uslovi se moraju razmatrati kumulativno.⁷ Žalbeno vijeće podsjeća da “o tome da li žalilac ispunjava te uslove treba odlučivati na osnovu kriterijuma najveće verovatnoće, a Žalbeno vijeće, ocjenjujući uverljivost dokaza, treba da uzme u obzir činjenicu da je pojedinac već osuđen”.⁸ Naposlijetku, ocjena da li su ispunjeni uslovi iz pravila 65 Pravilnika vrši se uz primjenu diskrecionih ovlaštenja i od slučaja do slučaja.⁹

III. DISKUSIJA

A. Argumenti strana u postupku

4. U svom Zahtjevu, Lukić traži da bude privremeno pušten na slobodu u trajanju do pet dana kako bi proveo neko vrijeme sa svojim bolesnim i starim roditeljima koji žive sami u Beogradu, a koje nije vidio od otprilike 1998. godine. On tvrdi da je njegova bolesna majka nedavno zadobile teške povrede i da je na medicinskoj rehabilitaciji i liječenju.¹⁰ Lukić, pored toga, navodi da je privremeno puštanje na slobodu u trajanju od nekoliko dana iz razloga saosećajnosti, uključujući zdravstveno stanje bliskih članova porodice, ranije odobravano u drugim predmetima pred Međunarodnim sudom.¹¹ Konkretno, on navodi Odluku u predmetu

predmet br. IT-04-83-A, Odluka po zahtjevu Rasima Delića za privremeno puštanje na slobodu, 11. maj 2009. godine (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Delić*), par. 5, i navodi koji su tamo citirani.

⁶ Odluka u predmetu *Tarčulovski*, par. 6, i navodi koji su tamo citirani; Odluka u predmetu *Delić*, par. 5, i navodi koji su tamo citirani.

⁷ Odluka u predmetu *Tarčulovski*, par. 6, i navodi koji su tamo citirani; Odluka u predmetu *Brahimaj*, par. 3, i navodi koji su tamo citirani; *Tužilac protiv Šainovića i drugih*, predmet br. IT-05-87-A, Odluka po drugom zahtevu Vladimira Lazarevića za privremeno puštanje na slobodu u kraćem trajanju iz razloga saosećajnosti doneta 21. maja 2009. (javna redigovana verzija zavedena 22. maja 2009. godine) (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Lazarević*), par. 4, i navodi koji su tamo citirani.

⁸ *Ibid.*

⁹ *Ibid.*

¹⁰ Zahtjev, par. 3, 6. Dalje informacije o zdravstvenom stanju njegove majke dostavljaju se u povjerljivom Dodatku.

¹¹ Zahtjev, par. 4. V. *Tužilac protiv Haradinaja i drugih*, predmet br. IT-04-84-T, Odluka po zahtjevu odbrane u ime Ramusha Haradinaja za hitno privremeno puštanje na slobodu, 3. oktobar 2007. godine (kojom je odobreno privremeno puštanje na slobodu da bi prisustvovao sahrani i pomenu za svog nećaka); *Tužilac protiv Milutinovića i drugih*, predmet br. IT-05-87-T, Odluka po Ojdanićevom zahtevu za privremeno puštanje na slobodu, 4. juli 2007. godine (kojom je odobreno privremeno puštanje na slobodu da bi obišao svoju paralizovanu, nepokretnu sestru čije se zdravstveno stanje pogoršavalo i koja nije mogla da putuje u Haag); *Tužilac protiv Milutinovića i drugih*, predmet br. IT-05-87-T, Odluka po Lazarevićevom zahtevu za privremeno puštanje na slobodu u kraćem trajanju, 18. juni 2007. godine (kojom je odobreno privremeno puštanje na slobodu da bi obišao svoju suprugu, čije zdravstveno stanje se pogoršavalo i čija je sposobnost da putuje bila ograničena); *Tužilac protiv Milutinovića i drugih*, predmet br. IT-05-87-T, Odluka po Pavkovićevom zahtevu za privremeno puštanje na slobodu u kraćem trajanju, 18. juni 2007. godine (kojom je odobreno privremeno

*Krajišnik*¹² i tvrdi da bi “trebalo da ima pravo, kao minimum, na istu saosećajnost” kakva je pokazana prema drugim optuženim.¹³

5. Lukić tvrdi da činjenica da se nije predao Međunarodnom sudu ne isključuje mogućnost njegovog privremenog puštanja na slobodu iz humanitarnih razloga.¹⁴ On, pored toga, tvrdi da ne postoji opasnost da pobjegne budući da bi on prihvatio sva ograničenja i uslove koji su određeni u drugim postupcima i da je u toku postupak dobijanja garancija od Srbije.¹⁵ Konačno, on tvrdi da ne postoji mogućnost uticanja na svjedoke i žrtve budući da je suđenje završeno i da, u svakom slučaju, takav kontakt ne bi bio ostvariv s obzirom na očekivani nadzor i ograničenja njegove slobode kretanja.¹⁶

6. Tužilaštvo se protivi Zahtjevu uz obrazloženje da Lukić ne ispunjava nijedan od uslova predviđenih pravilom 65(I) Pravilnika.¹⁷ Tužilaštvo tvrdi da Žalbeno vijeće ne može biti uvjereno da će se on predati poslije privremenog boravka na slobodi i podsjeća na sljedeće: (i) Lukić je sedam godina prije nego što je 2005. godine uhapšen u Argentini aktivno izbjegavao nalog za hapšenje koji je međunarodni sud izdao 1998. godine;¹⁸ (ii) on je ranije imao dostupan novac i lažni pasoš, kao i “sposobnost da koristi razrađene metode skrivanja svog identiteta”;¹⁹ i (iii) budući da je osuđen na kaznu doživotnog zatvora i da su izgledi za uspješnost njegove žalbe neizvjesni, Lukić nema mnogo toga da izgubi, a može mnogo da dobije time što će ponovo aktivirati svoju nekadašnju mrežu podrške i ponovo

puštanje na slobodu da bi obišao svog bolesnog oca koji je imao 85 godina); *Tužilac protiv Milutinovića i drugih*, predmet br. IT-05-87-T, Odluka po Šainovićevom zahtjevu za privremeno puštanje na slobodu u kraćem trajanju, 7. juni 2007. godine (kojom je odobreno privremeno puštanje na slobodu da bi obišao svoju 93-godišnju majku koja zbog lošeg zdravlja nije mogla da putuje u Haag); *Tužilac protiv Simića i drugih*, predmet br. IT-95-9-A, Odluka po zahtjevu Blagoja Simića za puštanje na slobodu tokom ograničenog perioda kako bi prisustvovao parastosu za majku, 5. maj 2006. godine; *Tužilac protiv Limaja i drugih*, predmet br. IT-03-66-A, Odluka kojom se odobrava privremeno puštanje na slobodu Haradinu Bali da bi prisustvovao pomenu svojoj kćerki), 21. april 2006. godine.

¹² *Tužilac protiv Momčila Krajišnika*, predmet br. IT-00-39-ES, Odluka po Krajišnikovom zahtjevu za posjetu pod nadzorom, 17. juni 2009. godine (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Krajišnik*). Lukić tvrdi da je Krajišniku iz humanitarnih razloga odobreno privremeno puštanje na slobodu, nakon što je njegova kazna postala izvršna, da bi posjetio svoju staru i teško bolesnu majku, vjerovatno posljednji put, iako mu je izrečena osuđujuća presuda i čekao je da bude prebačen u zemlju domaćina u kojoj će služiti kaznu. On, pored toga, tvrdi da on, za razliku od Krajišnika, još ima na raspolaganju pravni lijek da uloži žalbu. V. Zahtjev, par. 5, 8.

¹³ Zahtjev, par. 4-5, 8 (gdje se navodi član 21(1) Statuta, koji predviđa sljedeće: “Sve osobe su ravnopravne pred Međunarodnim sudom.”)

¹⁴ Zahtjev, par. 7 (gdje se navodi da je isto to tačno i za Krajišnika, kojem je odobreno privremeno puštanje na slobodu).

¹⁵ Zahtjev, par. 3, 9-11.

¹⁶ Zahtjev, par. 12.

¹⁷ Odgovor, par. 12.

¹⁸ Odgovor, par. 1, 5.

¹⁹ Odgovor, par. 5.

pobjeći od pravde.²⁰ Tužilaštvo, pored toga, tvrdi da Lukića, pošto mu je u odsustvu izrečena osuđujuća presuda za otmicu, mučenje i ubijanje Muslimana 1992. godine, u Srbiji očekuje kazna zatvora u trajanju od 20 godina.²¹ Kako navodi tužilaštvo, činjenica da je Srbija “nesumnjivo dužna da pritvori osobu koja je osuđena na njenom sudu” mogla bi da predstavlja pravnu smetnju za Lukićev povratak u pritvor Međunarodnog suda.²²

7. Tužilaštvo, pored toga, tvrdi da postupak nije gotov i da Lukić nije pokazao da neće uticati na svjedoke, podsjećajući na to da Lukić ima istorijat kontaktiranja sa svjedocima direktno iz Pritvorske jedinice Ujedinjenih nacija u Haagu.²³ Ono tvrdi da, u svakom slučaju, okončanje postupka nije relevantno za odlučivanje da li bi Lukić predstavljao opasnost za druge osobe. Tužilaštvo tvrdi da je njemu izrečena osuđujuća presuda po 19 tačaka, uključujući ubistvo, istrebljenje i okrutno postupanje, i da je osuđen na kaznu doživotnog zatvora, te da stoga “ne može mnogo da izgubi ako se bude osvetio ljudima čije ga je svjedočenje dovelo u tu situaciju”.²⁴

8. Tužilaštvo, pored toga, odgovara da “posebne okolnosti” koje se odnose na razloge humanosti i saosećajnosti na osnovu pravila 65(I)(iii) Pravilnika postoje samo u slučaju akutne opravdanosti, kao što je izuzetno loše zdravstveno stanje člana porodice za koga se vjeruje da je na samrti.²⁵ Ono tvrdi da zdravstveno stanje Lukićeve majke ne predstavlja takve “posebne okolnosti”.²⁶

B. Analiza

9. Pri ocjeni zahtjeva za privremeno puštanje na slobodu, Žalbeno vijeće se mora uvjeriti da će se žalilac, ako bude pušten, “pojaviti na žalbenom pretresu, odnosno da će se predati u pritvor po isteku određenog roka”.²⁷

10. U ovom predmetu, Žalbeno vijeće konstatuje da se Lukić nije dobrovoljno predao Međunarodnom sudu i da je dosta dugo aktivno izbjegavao hapšenje. Osim toga, dok je izbjegavao hapšenje, Lukić je često putovao preko međunarodnih granica koristeći

²⁰ Odgovor, par. 1, 4, 6.

²¹ Odgovor, par. 6.

²² Odgovor, par. 6.

²³ Odgovor, par. 2, 8, 12 (gdje se navodi T. 3465 (javna sjednica) i T. 4317 (poluzatvorena sjednica)).

²⁴ Odgovor, par. 9.

²⁵ Odgovor, par. 10 (gdje se poziva na Odluku u predmetu *Tarčulovski*, par. 8).

²⁶ Odgovor, par. 3, 11-12 (gdje se poziva na povjerljivi Dodatak, str. 3, 6).

falsifikovane isprave i uzeo je najmanje jedan lažni identitet.²⁸ Takođe ima nekih nagovještaja da je tokom tog perioda dok je bježao od pravde, Lukiću bio dostupan značajan novčani iznos koji mu je omogućio bekstvo.²⁹

11. Žalbeno vijeće se, prema tome, nije uvjerilo da će se Lukić, ako bude pušten, predati u pritvor po isteku predloženog perioda privremenog boravka na slobodi. Lukić ne samo da se ranije nije dobrovoljno predao Međunarodnom sudu i ne samo da je pokazao sposobnost i riješenost da izbjegne hapšenje, već je, u skorije vrijeme, osuđen pred Međunarodnim sudom na kaznu doživotnog zatvora za zločine koji su “primjer najgorih djela nečovječnosti koje jedna osoba može učiniti drugoj”.³⁰

12. Budući da su uslovi predviđeni pravilom 65(I) Pravilnika kumulativni,³¹ Žalbeno vijeće ne mora detaljno obrazlagati da li su ostali uslovi predviđeni pravilom 65(I) ispunjeni u ovom predmetu.³²

IV. DISPOZITIV

13. Iz gorenavedenih razloga, Žalbeno vijeće **ODBIJA** Zahtjev i **NALAŽE** tužilaštvu da u roku od četrnaest dana od datuma donošenja ove Odluke dostavi javnu redigovanu verziju Odgovora.

²⁷ Pravilo 65(I)(i) Pravilnika.

²⁸ Odgovor, par. 5 i fusnota 9.

²⁹ Odgovor, par. 5 i fusnota 10.

³⁰ Prvostepena presuda, par. 1061.

³¹ V. gore par. 3.

³² V., na primjer, *Tužilac protiv Ljubeta Boškskog i Johana Tarčulovskog*, predmet br. IT-04-82-A, Odluka po Zahtevu Johana Tarčulovskog za privremeno puštanje na slobodu iz razloga saosećajnosti, 22. juli 2009. godine (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Tarčulovski*), par. 11. U slučajevima koji predstavljaju izuzetne okolnosti, Žalbeno vijeće je ranije stalo na stanovište da, kada podnosilac zahtjeva predstavlja neprihvatljiv rizik da će pobjeći, Žalbeno vijeće može da razmotri mogućnost da nametne stroge mjere koje će eliminisati taj rizik i da na toj osnovi odobri privremeni boravak na slobodi. V. *Tužilac protiv Darija Kordića i Marija Čerkeza*, predmet br. IT-95-14/2-A, Odluka po zahtjevu Darija Kordića za privremeno puštanje na slobodu, 19. april 2004. godine, par. 12; *Tužilac protiv Fatmira Limaja i drugih*, predmet br. IT-03-66-A, Odluka po zahtjevu u ime Haradina Bale za privremeno puštanje na slobodu u kraćem trajanju, 14. februar 2008. godine, par. 10. “Posebne okolnosti” koje Lukić ističe u ovom predmetu ne opravdavaju, međutim, takav pristup. V. Odluka u predmetu *Tarčulovski*, par. 8, 9; Odluka u predmetu *Lazarević*, par. 4, 9, uz dalje navode.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je tekst na engleskom jeziku mjerodavan.

/potpis na originalu/
sudija Mehmet Güney,
predsjedavajući

Dana 28. augusta 2009.
U Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]